

Diergeneeskundige diagnostiek op basis van melk Rendabele samenwerking tussen MCC en DGZ

MCC beschikt over zowel representatieve individuele koemelkstalen als tankmelkstalen en daarmee kan men steeds meer onderzoeken.

In vorige editie van de Milcobel Info hebben we al gezien hoe via de melk het parasitaire profiel van een melkveestapel kan vastgesteld worden. Maar op melk kan men steeds meer diergeneeskundig onderzoek uitvoeren. MCC-Vlaanderen beschikt, evenals het Comité du Lait, over zowel de tankmelkstalen als over individuele koemelkmonsters. Nogmaals, we hebben het over het opsporen van ziekten die daarom niet de kwaliteit van de melk beïnvloeden maar misschien wel de melkproductie en dus een bedrijfseconomisch belang kunnen hebben voor de melkveehouder. Wij trokken naar dr. Luc De Meulemeester, directeur van MCC-Vlaanderen, dat ter zake al samenwerkt met DGZ (Dierengezondheidszorg Vlaanderen).

De motor is DGZ

"Reeds halfweg vorige eeuw was brucellose één van de eerste dierenziekten die via de melk werd opgespoord", zegt Luc De Meulemeester. "Men deed toen de zogenaamde Ringtest op individuele koemelk. Nadien is men overgeschakeld op tankmelk. Een grote revolutie bracht echter de introductie van de ELISA-test in de jaren tachtig teweeg. Gaandeweg ging men meer ziekten opsporen met de ELISA-test en de melk als matrix." Luc De Meulemeester benadrukt dat dit niet de kerntaak is van het MCC maar wel van Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ). MCC beschikt echter zowel over representatieve individuele koemelkstalen als tankmelkstalen.

"Op dit vlak blijft DGZ echter de motor van de samenwerking", aldus dr. De Meulemeester. "Staalnames betekenen altijd een belangrijke kost voor de veehouder, waardoor de samenwerking tussen MCC en DGZ een belangrijke kostenbesparing zou betekenen. In de samenwerkingsovereenkomst is voorzien dat MCC de analyses doet maar de interpretatie, de rapportering en het advies ter zake blijft de bevoegdheid van DGZ." De kostprijs hiervan ligt tussen 5 en 6 euro. Vermits de meeste testen op tankmelkstalen gebeuren, is die kost dus wel beperkt. Het spreekt vanzelf dat de testen, met uitzondering van brucellose en leucose, gebeuren op vrijwillige basis.

Wat kan men opsporen?

Vandaag gebeuren er al testen op brucellose (viermaal per jaar) en op leucose (tweemaal per jaar), telkens op alle tankmelkstalen. Vervolgens is er de paratuberculose, waarvoor het nieuwe

bestrijdingsprogramma van de zuivelsector op 1 oktober 2006 opgestart werd. Zoals ook al in vorige editie was vermeld, kan paratuberculose tot grote economische verliezen leiden. In het kader van het bestrijdingsprogramma wordt getest op koeniveau, op bloed of op melk. De melkveehouder heeft de keuze. Als het op melk gebeurt, zullen de tests eveneens uitgevoerd worden door MCC.

Wat parasitaire aandoeningen betreft hebben we in vorige editie gezien dat er reeds een programma tegen maagdarmwormen, longwormen en leverbot is opgestart. Maar men kan ook nog andere parasitaire aandoeningen opsporen via de melk, zoals neospora, een eencellige parasiet, die bij herkauwers aanleiding kan geven tot abortus. Via de ELISA-test op een tankmelkstaal kan de besmetting bij de hele kudde worden vastgesteld.

Een andere aandoening die via een tankmelkstaal kan opgespoord worden is IBR (Infectieuze Bovine Rhinotracheïtis). Vanaf 2012 wordt een officieel IBR-bestrijdingsprogramma verplicht om een IBR-vrij statuut te krijgen. "De testen gebeuren op melk nu al sporadisch op vraag van individuele melkveehouders", aldus Luc De Meulemeester.

Ook Leptospirose (melkerskoorts) kan via de ELISA-test op tankmelk of individuele koemelk worden opgespoord. "Het gaat hier om een bacterie met zoönotische eigenschappen en is dus overdraagbaar op de mens", zegt dr. De Meulemeester. "Bij een besmet rund veroorzaakt het nierontsteking, abortus, mastitis en koorts. Het is niet echt een uitgebreid probleem. Het komt in Vlaanderen op één op tien bedrijven voor, tenminste volgens een onderzoek dat in 1989 werd uitgevoerd. Men herkent het niet direct en er zijn nog geen economische verliezen vastgesteld. In principe is de aanpak met ELISA-test op melk ook toepasbaar op Q-foer, veroorzaakt door de parasiet Coxiella, dat analoge symptomen vertoont."

De metabole toestand van de koe

Maar volgens Luc De Meulemeester zullen er in de toekomst nog meer toepassingen bijkomen, telkens als er een nieuwe test op de markt komt, waarvan is aangetoond dat hij voldoening geeft. Men zou via de melk ook de metabole toestand van de dieren kunnen onderzoeken, nagaan of de voeding van de dieren en hun energiebalans in orde is. "Op de tankmelkstalen kan men vaststellen of de energiebalans van de veestapel goed evolueert. Ik ben ervan overtuigd dat er steeds meer op tankmelk zal onderzocht worden", aldus nog Luc De Meulemeester.

Mastitis

In het kader van de klassieke bacteriologie kan men met microbiologische tests ook de aanwezigheid van uierpathogenen en salmonella in de melk opsporen. Betreffende dit microbiologisch onderzoek is er trouwens met DGZ overeengekomen, dat naast het onderzoek ook de interpretatie en rapportering door MCC gebeurt, wegens de invloed op de kwaliteit van de melk. Dit hoort dus inmiddels ook tot de kerntaken van MCC.

